

VI. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ A ODBORNÉ ČINNOSTI (SVOČ) NA PF UK

AUTOR SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Daniela Němečková

NÁZEV SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Prototyp zrady: Augustin Přeučil před mimořádným lidovým soudem.

OBOR: Právní dějiny

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Jiří Šouša jr., PhD.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Posuzovaná práce Studentské vědecké a odborné činnosti se zabývá v české literatuře poměrně četně popularizovaným, dobře známým a zvláště beletrií zpracovaným tématem retribučního procesu proti Augustinovi Přeučilovi, jednomu z neproslulejších zrádců, provokatérů a udavačů z doby nesvobody. Nicméně vzhledem ke stále naléhavosti tohoto období nedávné historie nejen v České republice, ale vůbec na teritoriu Evropy, jehož ozvuky mají své konotace též v politice, lze označit práci za vysoce aktuální. Lze ji prakticky použít též pro potřeby pedagogického procesu, zejména na středním stupni vzdělávací soustavy. Teoretický význam práce odpovídá charakteru studentské odborné vědecké činnosti, autorka např. uvádí na pravou míru některé všeobecně zažité omyly (třeba ohledně Přeučilova rodiště na s.4 pozn. 1 a s. 5).

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

4/5

Zdůvodnění bodového hodnocení:

V rámci systematického rozčlenění práce lze rozlišit úvod, v němž autorka pojednává o důvodu výběru tématu a stručně i o zdrojích, z nichž čerpala, dále z hlavního korpusu práce nejprve přibližujícího osobnost Augustina Přeučila. V kapitole posuzované práce nepřesně nazvané retribuční dekrety nedefinuje kol. Němečková tyto prameny československého právního řádu koncepčně, ale zabývá se pouze jedním z nich, a to tzv. velkým retribučním dekretem (dekret č. 16/1945 Sb.). Vzhledem k tomu, že rozsah vlastního textu je blíže spíše dolní hranici rozsahu, bylo možné tuto pasáž ještě rozpracovat anebo nadpis změnit tak, aby obsahu odpovídal spíše. Následují kapitoly o rozsahu 9 stran (s. 8 – 17), jež vstupují in medias res, tj. týkají se zahájení, průběhu řízení a odsouzení Přeučila. Vlastní text uzavírá závěr, prameny (přesněji prameny a literatura) a přílohy. V sekci prameny by ovšem neměl chybět výčet právních předpisů, jež autorka použila při zpracování práce, ať už jde o samotný velký retribuční dekret, zákon č. 22/1946 Sb., novelizující retribuční dekrety, ústavní dekret č. 3/1945 Sb., na základě něhož mohl prezident retribuční normy vydat, zákon na ochranu republiky, trestní zákoník, trestní zákoník vojenský aj. Jinak je stavba práce logická a použité prameny a literatura shrnují většinu prvotně dohledatelných zdrojů.

Bohužel není zcela patrná selekce mezi beletrií, popularizační publicistikou (většina elektronických zdrojů), historiografií (např. monografie absolventky opavské historie Lucie Jarkovské), učebnicovými texty a skutečně právněhistorickými zdroji. Zejména při rozboru dekretů a procesních norem by bylo vhodnější použít zdroje právněhistorické, u neprávnických pak provést reinterpetaci s důrazem na právo. Při zevrubnějším hledání mohla autorka prostudovat ještě mimo jiné stať Václava Krůty: *Zrádce a denunciant Augustin Přeučil*, in: Chládková Ludmila (red.), *Tereziánské listy. Sborník Památníku Tereziína, 30*, Praha:oswald, 2002, s. 65 – 81 nebo knihu *Mezi Vltavou a Sázavou 1061 – 2011*, Krňany:Sdružení Mezi řekami 2011 na s. 128-129 v rámci digitálních odkazů na novinářskou publicistiku odkázat na <http://www.thetimes.co.uk/tto/news/uk/article1909179.ece> obsahující článek Gabriela Rozenberga

z Timesů, 4. června, 2003 o Přeučilově krádeži letounu atp. Celkově však jde o zdroje, jež k vlastní materii práce – postavení a osudům Augustina Přeučila v řízení před mimořádným lidovým soudem - nepřinášejí nic, co by již nebylo v autorkou použitých zdrojích.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

3/4

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Jazyková úroveň, grafická úprava a technické zvládnutí textu nevybočují ze standardů. U formální stránky práce lze jen příkladmo zmínit některé drobné výhrady. Pro zvýšení přehlednosti textu bych kupř. doporučoval oddělení úvodu, závěru a vlastního textu, které by vždy bylo vhodné začít na samostatné stránce a kapitoly označit tak, aby byly jednoznačně identifikovatelné (např. arabskými číslicemi 1.,2., 3...., subkapitoly pak číslicemi za tečkou). Jako jednu kapitolu s třemi podkapitolami by bylo možné např. zařadit obžalobu a rozbor jejích jednotlivých bodů. To by se mělo objevit již v samotném přehledu obsahu práce na s. 3, kde číslice se závorkou není z redakčního hlediska doporučená. Pro takový případ se hodí buď písmena či číslice s tečkou, neboť se jedná o řadové označení kapitol. Navíc se použité označení členění v samotném textu nevyskytuje. V přehledu obsahu také chybí označení počáteční strany příloh (tj. s. 23). Mezi nadpis a text patří mezera, přitom připomínám, že požadavek odsazení byl kol. Němečkové již vytknut v posudcích starších soutěžních prací (např. posudek práce SVOČ ročníku 2010/2011) a mohla jej předem akcentovat.

Jazyková úroveň práce je přiměřená, zároveň by však nebylo na škodu, aby si studentka dala příště větší práci s korekturou drobných gramatických, stylistických a jazykových nedostatků. Tak na s. 4, kdy kol. Němečková píše o fondu Předsednictva ministerské rady-Londýna, správně má být Londýn, neboť substantivum za pomlčkou je v tomto případě nesklonné. Jako příklad vad, jež se v práci vyskytují v této oblasti, uvedu s. 8, kde najde čtenář hned několik nezdařilých stylistických formulací či gramatických chyb. Např. ve větě „*Účelem... dekretu.... bylo dopadnout...kolaboranty... a potrestat*“ chybí určení koho či co potrestat. Také slovní spojení „*ztráta lidského života*“ bych doporučoval nahradit pojmem smrt, což je sice méně poetický, zato však v právu existující a přesně definovaný pojem. Místo „*pro řízení...platily*“ by lépe znělo v řízení platily nebo ještě spíše se uplatňovaly. Ve vedlejší větě: „*ale v této době se jmenovaný nacházel již u oddělení...*“ by podle pravidel spisovné češtiny byl správnější slovosled ale v této době se již jmenovaný nacházel... Vícekrát se vyskytující formální chybou je uvádění čísel v horním indexu odkazujících na poznámky pod čarou na konci věty před tečku, ačkoliv správně mají být za tečkou. Viz např. u pozn. 4 na s. 4 nebo poznámka 13 na s. 5. Jednou je horní index v kurzivě (s. 5). Na stejné straně místo několik je psáno *nějolik*. V práci se nachází ještě několik obdobných překlepů.

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

8/8

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Věcných poznámek k textu není mnoho. Text práce je dobře zpracován, téma bylo zvládnuto na úrovni studentské vědecké práce tohoto typu a rozsahu. Na s. 8 by bylo příhodné raději než učební pomůcku (pozn. 47) odkázat přímo na příslušné ustanovení § 11 velkého retribučního dekretu. Na stejné straně by bylo rovněž vhodné uvést, o který vojenský trestní zákoník se v případě Přeučila jedná (zda o patent 19/1855 ř.z. či o jiný). Přestože práce je směřována spíše na osobnost Přeučila a aplikační praxi (jeho soudní proces), doporučil bych, jak je ostatně uvedeno výše v posudku, prohloubit akcent hmotněprávních konotací, a také rozboru orgánů, příp. konkrétních osob

zúčastněných na procesu. U polního soudu I. instance by pak bylo možné konkretizovat, o který se jednalo.

Autorka též pominula, že vedle disciplíny měl Přeučil už ve Francii podle literatury problémy s hazardem, alkoholem a dluhy (s. 6). Zmínit by bylo možné diskuze, jež jsou vedeny ohledně toho, ze kterého letiště odlétl a také přesnější určení Přeučilem zpronevěřeného stroje, totiž že šlo o Hurricane Mk. I s/n W9147, kód PA-A s kulomety, ačkoliv Němci si přáli získat novou verzi stíhacího letounu (Hawker Hurricane Mk. II C), takže vlastně zadání nesplnil.

Konečně nové informace ohledně osobnosti Přeučila přináší právě kniha *Mezi Vltavou a Sázavou*, kde se vyskytuje zajímavá informace, že Přeučil se zde před válkou ucházel o Marii Javůrkovou, která ho však odmítla a krátce nato byla nalezena mrtvá, přičemž se příčina smrti nikdy nevyšetřila.

V závěru autorka velice trefně zanalyzovala důkazní řízení, včetně postojů jednotlivých svědků a dopady negativní paměti. Pochválit lze také určité dozvuky na další osoby v případě (Muriel Přeučilová, ačkoliv zde je otázka, zda v pozadí důvěry v nevinu manžela nemohla třeba být i materiální motivace – strach ze ztráty penze vdovy po válečném veteránovi) a konečně kvitují otevřené zhodnocení spravedlnosti rozsudku z dnešního pohledu.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

18/20

Závěrečný komentář:

Celkově lze říci, že opakovaná účast autorky na studentské vědecké a odborné činnosti a též v dalších projektech a zkušenost s badatelskou prací se velmi pozitivně odrazila na nadprůměrné úrovni její posuzované práce SVOČ. Práce je kvalitní, logicky strukturovaná i dobře provedená. Mohla by samozřejmě v některých místech zevrubnější, např. pro účely pozdější publikace. Nedostatky lze nalézt především u formální stránky zpracování, čemuž by šlo předejít větší časovou rezervou pro její stylizaci a kontrolu chyb.

Otázky k ústní obhajobě:

1. Použité trestněprávní akty v retribučních procesech. Kontinuita a diskontinuita předválečného trestního práva.
2. Personální stránka procesu s A. Přeučilem.

V Praze, dne 05.06.2013.

.....
JUDr. Jiří Šouša, PhD. V.r.

---

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.